

Inleiding

(Inter)culturele studies is het derde nummer van n/f. Het bevat 8 artikelen waarvan de eerste vijf gepresenteerd zijn tijdens 'Uit-lijnen. Colloquium over (inter)culturele studies' dat op 16 november 2002 in ICHEC (Brussel) door Marie-Thérèse Claes en Jan Walravens werd georganiseerd. De volgorde van de hier opgenomen bijdragen is dezelfde als die van de lezingen op het colloquium.

In zijn inleidende bijdrage buigt Jan Walravens zich over het ontstaan en de evolutie van het in wezen multidisciplinair vakgebied 'interculturele studies' (ICS). Zijn betoog leidt hem ertoe te constateren dat we 'Babel (...) nog lang niet voorbij' zijn. Aan de hand van het bekende stereotype 'de Fransen zijn arrogant' toont S. Paul Verleyten aan dat inzicht in het ontstaan en het werkingsmechanisme van stereotypes het stereotype kan helpen deconstrueren. Daarna gaat Marie-Thérèse Claes in op de verschillen en overeenkomsten in culturele basiswaarden tussen Nederland en Vlaanderen in vergelijking met andere landen. Gevolgen hiervan voor het NVT-onderwijs passen ook de revue. In haar bijdrage stelt Henny-Annie Bijleveld het vloeken centraal. Zowel de rol en functies als de linguïstische aspecten van het vloeken komen aan de orde. Uit haar classificatie van vloeken en verwensingen blijkt dat deze cultuur-bepaald zijn. In de bijdrage van Joris Vlasselaers wordt nagegaan of een synergie tussen Culturele Studies en Literatuurwetenschap mogelijk is nu cultuurproductie en -mediatie op wereldschaal opereren en door allerlei communicatiehightech gestuurd worden.

Cultuur drukt eveneens haar stempel op de taal zelf. Dit is bijvoorbeeld het geval met beleefdheid en aanspreekvormen. Beleefdheidsstrategieën komen aan bod in de – in het Frans geschreven – artikelen van Roel Vismans en Philippe Hiligsmann. Beide bijdragen zijn gepresenteerd op de *Seconde journée de linguistique néerlandaise* die op 19 november 2001 door de vakgroep Nederlands van de Université Paris-Sorbonne (Paris IV) is georganiseerd. Roel Vismans geeft een overzicht van de verschillende linguïstische middelen die het hedendaags Nederlands aanwendt om beleefdheid uit te drukken. Aan de hand van enkele voorbeelden laat Philippe Hiligsmann vervolgens zien op welke manieren beleefdheid in het NVT-onderwijs geïntegreerd kan worden.

In het laatste artikel, van de hand van Hanny Vermaas, staan het gebruik en de veranderingen van Nederlandse aanspreekvormen centraal. Na een

uitgebreid historisch overzicht gaat ze in zowel op de voornaamste resultaten van haar landelijke enquête naar het gebruik van u en jij/je als op de factoren die daarbij een rol spelen.

Marie-Thérèse Claes
Philippe Hiligsmann
Jan Walravens
Oktober 2003